

Melchisedek, de koning-priester

door: Kris Tavernier

Genesis 14:18-20; Hebrreeën 7:1-10

Wie was Melchisedek?

Melchisedek is een van de geheimzinnigste figuren in de Bijbel. Hij verschijnt uit het niets en verdwijnt ook weer in het niets. De enige situatie waarbij hij op het toneel verschijnt, is een ontmoeting tussen hem en Abram, nadat deze laatste oorlog heeft gevoerd. Het hele Oude Testament wijdt slechts vier verzen aan hem (Gen. 14:18-20; Ps. 110:4). Toch blijkt hij een bijzonder type te zijn van de Heer Jezus Christus als de Koning-Priester. De vraag naar de oorsprong van Melchisedek heeft al heel wat gelovigen beziggehouden. Allerlei speculaties en gissingen zijn daardoor ontstaan. Dat ligt dan niet zozeer aan het feit dat men niet goedbedoeld de Schrift onderzoekt, maar niet ziet dat zijn herkomst volgens het getuigenis van Gods Woord eenvoudig niet te achterhalen is (Hebr. 7:3). Alle goedbedoelde pogingen om Melchisedek te identificeren moeten we dan ook beschouwen als louter giswerk. Sommigen veronderstellen dat hij Sem, de zoon van Noach zou zijn geweest. Anderen denken dat Melchisedek een verschijningsvorm van de Zoon van God, de Heer Jezus Christus is geweest vóór Zijn vleeswording.

Het is verstandiger om de bijbelgegevens te bekijken om te zien wat ons nu precies is bekendgemaakt over Melchisedek. Hij was een koning in de tijd van Abram, van de stad Salem (Gen. 14:18). Waarschijnlijk stond het dal Sawe, het koningsdal, onder het bewind van Melchisedek. In dit dal hebben Abram en Melchisedek elkaar ontmoet (Gen. 14:17). Hij blijkt dus een koning te zijn geweest in het land Kanaän (vgl. Gen. 12:5). Het bijzondere is dat hij niet alleen *koning* was, maar ook *priester* van God, de Allerhoogste. Vandaar spreekt men ook wel over hem als een priester-koning. Méér is er over hem niet bekend. Voor het overige laat de Schrift ons in het ongewisse. Melchisedek is met een waas van geheimzinnigheid omhuld. Er zijn geen geschiedkundige gegevens over zijn voorgeslacht of nageslacht. Het is van belang dit te zien en als zodanig ook aan te nemen. Méér behoeven wij niet te weten over deze persoon, of beter gezegd: meer *mogen* wij ook niet weten over Melchisedek. Want juist doordat zijn afkomst noch zijn nageslacht bekend is, vormt hij zo'n bijzonder type van de Heer Jezus Christus. Dáárom wilde de Heilige Geest niet meer over hem

laten optekenen in het Woord van God, anders was hij niet meer passend geweest als type.

Een type van de Heer Jezus Christus

Melchisedek is in twee hoedanigheden, die van koning en van priester, een type van de Heer Jezus Christus. Het is van belang op te merken dat die twee hoedanigheden, of functies zo u wilt, samen verenigd zijn in één en dezelfde persoon (zie verder). Dat is bijzonder! Het lijkt een beetje op de geschiedenis van Jozef, die zowel in zijn verwerping als in zijn verhoging een type is van de Heer Jezus. Salomo bijvoorbeeld is alleen een type van de Heer Jezus in zijn zegenrijke regering in het Vrederijk.

Koning van Salem

Deze Melchisedek was koning van Salem, dat is koning van de vrede (Hebr. 7:2). Zijn naam betekent: koning van gerechtigheid (Hebr. 7:2). Melchisedek was dus een koning wiens regering gekenmerkt werd door gerechtigheid en door vrede. Deze beide eigenschappen, gerechtigheid (Jer. 23:5; 33:15) en vrede (Jes. 9:6; Zach. 9:10), zijn ook de kenmerken van de regering van de Heer Jezus tijdens het duizendjarig Vrederijk. Van het eerste, de gerechtigheid, getuigt vooral het koningschap van David (1 Kron. 18:14). Van het tweede, de vrede, spreekt met name het koningschap van Salomo. Melchisedek wordt gekenmerkt door allebei.

Melchisedek was koning van Salem. Salem is het latere Jeruzalem (zie Ps. 76:2). Zijn regering werd bijgevolg niet alleen gekenmerkt door dezelfde eigenschappen die straks de regering van de Heer Jezus zullen sieren, hij regeerde ook in hetzelfde gebied waarin de regering van de Heer zal zijn gevestigd. Men wijst erop dat het dal Sawe wel eens hetzelfde zou kunnen zijn geweest als het Kidrondal bij Jeruzalem (vgl. hiervoor 2 Sam. 18:18).

Deze koning, Melchisedek, was een totaal andere koning dan de negen overige koningen die in hoofdstuk 14 van het boek Genesis worden vermeld. Die negen koningen werden niet gekenmerkt door gerechtigheid en vrede, Melchisedek echter wel. Zo zal de regering

van de grote Koning totaal anders zijn dan wat nu gebruikelijk is op deze aardbol. Zijn heerschappij draagt een totaal ander karakter, hoe heerlijk zal dat zijn voor de aarde!

Priester van God

Melchisedek was niet alleen koning, hij was daarenboven ook priester van God, de Allerhoogste. Dat was een unieke situatie. Een priester kon in Israël geen koning zijn, en het omgekeerde kon ook niet. De priesters kwamen uit de stam Levi, terwijl de koning van de stam Juda moest zijn. Daarom wordt er in Hebr. 7:12-14 gesproken over een verandering van wet. De Heer Jezus Christus is Hogepriester naar de orde van Melchisedek (Ps. 110:4; Hebr. 5:6,10; 6:20; 7:11,17).

In Hebr. 7:3 staat dat Melchisedek op de Zoon van God lijkt, er staat niet dat hij dat ook is! Ook staat er niet dat Melchisedek gelijkwaardig of gelijkgesteld is aan de Zoon van God (contra NBG-vert. en SV, conform Telosvert. en NBV). Het Gr. woord 'aphomoioo' geeft aan: 'maken dat een *model* overgaat in een *soortgelijk beeld* of soortgelijke vorm'. Dat werkwoord bestaat uit het Gr. woord 'apo' dat scheiding aangeeft, en het Gr. woord 'homoioo' dat vergelijken of illustreren met een vergelijking aangeeft. Ik versta het als 'een vergelijkbaar beeld gevend van, maar er evengoed van onderscheiden'. Hebr. 7:15 spreekt dan ook eenvoudigweg over een 'evenbeeld'. Het Gr. woord doelt hier op 'lijkend op, met iets overeenkomend', gelijksoortig, in gelijkheid (in Hebr. 4:15 vertaald met 'op gelijke wijze'). In zoverre het hier om gelijkenis gaat, houdt dat verband met het hele vers: namelijk dat er van Melchisedek geen voor- of nageslacht bekend is, dus dat hij in zijn priesterschap geen voorganger en geen opvolger had. Dit 'lastige' vers bedoelt helemaal niet te zeggen dat Melchisedek geen vader en moeder had, of dat hij nooit geboren of gestorven zou zijn. Voor wat de geschiedschrijving betreft, is er geen vermelding van zijn dood; en het getuigenis beslaat dus alleen maar het feit dat hij leeft (Hebr. 7:8). De schrijver van de Hebr. brief voert dit alles aan als argument om zijn betoog kracht bij te zetten. 'Kijk eens goed naar Melchisedek', zo zegt de schrijver als het ware: 'Zie je een voorganger van Melchisedek of een opvolger van hem? Nee toch. Zo is er ook geen voorganger in het priesterschap van de Heer Jezus Christus en zo zal er ook geen opvolger kunnen zijn. Want zijn priesterschap is een eeuwig priesterschap. Voor wat de verslaggeving betreft, blijft hij priester' (vs. 3), en dat is het einde van de berichtgeving. Dát is de gelijkenis die er getrokken wordt tussen Melchisedek en de Heer Jezus Christus in dit vers. Daarom wordt er van Melchisedek geen familie vermeld in de Bijbel. Anderzijds dient Melchisedek, hoe prachtig als beeld, toch ook onderscheiden te worden van de Zoon van God Zelf.

De Zoon van God, de Heer Jezus Christus is verheven boven elk type van Hem in de Bijbel. Zijn

priesterschap moet dan ook in drie beelden, door drie hogepriesters weergegeven worden om een completer beeld te schetsen. Ten eerste is er de hogepriester Aäron, die door God *uitgekozen/geroepen* was (Hebr. 5:4-5), en in wie de uitoefening van de priesterlijke werkzaamheden geïllustreerd wordt (Melchisedek toont hierover niets). Vervolgens is er de hogepriester Pinechas, die het hogepriesterschap *verdiend* heeft doordat hij verzoening bewerkstelligd heeft (Num. 25:13). Beiden zijn levitische priesters. En dan is er Melchisedek, naar wiens orde de Heer Jezus Hogepriester is in de *uniciteit* en de *constantheid* van zijn positie (Hebr. 6:20; 7:17). Dat is waardevoller en hoger dan dat van Levi, zoals het betoog van Hebr. 7 aangeeft. Terwijl het levitische priesterschap van voorbijgaande aard en onvolmaakt was, is dat van de ware Melchisedek volmaakt en eeuwig.

Melchisedek laat twee kanten zien van de hogepriesterlijke dienst. De hogepriester staat tussen God en de gelovigen, of het volk in. Zijn arbeid kent dan ook twee richtingen: van God naar de mens toe en van de mens naar God toe. Zijn bediening is zowel naar mensen toe als naar God toe. Opmerkelijk is dat voor het *zegenen* van Abram en voor het *prijzen* van God in de Hebr. grondtekst hetzelfde woord wordt gebruikt:

- (1) Ten eerste spreekt Melchisedek de zegen van God over Abram uit: 'gezegend zij Abram door God' (Gen. 14:19). In het levitische priesterschap kennen wij in overeenstemming daarmee de (hoge)priesterlijke zegen (Num. 5:22-27). Aan het einde van het Lucasevangelie is het laatste beeld dat we zien van de Heer Jezus dat van de zegenende Priester (Luc. 24:50-51).
- (2) Ten tweede brengt hij de lof van Abram naar God toe: 'en geprezen zij God, (...) die'. Hier zou je zelfs kunnen zeggen dat hij lofprijst in de plaats van Abram. In Hebr. 2 zien we de Heer Jezus dit ook werkelijk doen (vs. 12). Ook bij het levitische priesterschap was het de (hoge)priester, die de offers van de Israëliet aan God bracht. Zo mogen wij de Heer Jezus, onze Hogepriester, zien als Degene die al het goede dat God ons toebedacht heeft ook daadwerkelijk naar ons toebrengt. En ook dat dankzij Hem onze gebrekkige en onvolmaakte aanbidding toch aan God aangeboden kan worden, omdat *Hijzelf* die brengt en de lofzang aanheft.

Koning en priester

Melchisedek was dus zowel koning als priester, zoals dat bij de Heer Jezus ook het geval is en verwerkelijkt zal worden in het duizendjarig Vredrijk. Een belangwekkend vers hierbij is Zacharia 6:13: 'Ja, hij zal de tempel des Heren bouwen en hij zal met majesteit bekleed zijn en als heerser zitten op zijn troon; en hij zal priester zijn op zijn troon'. In dit ene vers wordt profetisch gesproken over de Heer Jezus, de

Messias, die zowel als Koning en als Priester zal zitten op zijn troon. Dat maakt Melchisedek tot een bijzonder type van Christus, reeds in het eerste bijbelboek. Hij is dan ook een beeld van de Heer Jezus Christus als de Priester-Koning tijdens het duizendjarig Vrederijk.

Het is interessant om in dit verband naar Matteüs 21 te kijken. Dit hoofdstuk begint met de intocht van de Heer in Jeruzalem (vs. 1-11). Daarop gaat Hij naar de tempel (vs. 12-17), en eist die voor Hemzelf op (vs. 13, vgl. Mal. 3:1). Drie keer wordt in die beide gebeurtenissen geclaimd dat de Heer Jezus Christus de Messias is:

- (1) Ten eerste doordat Hij de profetie van Zacharia 9:9 vervulde door op een ezelsveulen te rijden (vs. 5). Iedereen begreep toen best wat dat betekende, in ieder geval de meeste mensen (vgl. Telos-voetnoot bij vs. 8).
- (2) Ten tweede roepen de mensen 'Hosanna (d.i. 'red toch' of 'geef toch heil') voor de Zoon van David! Gezegend Hij die komt in de naam van de Heer' (vs. 9), waarmee zij de woorden van Psalm 118:25-26 citeerden.
- (3) Ten derde roepen de kinderen in de tempel de woorden: 'Hosanna voor de Zoon van David' (vs. 15). Zie hierbij de laatste zin van Psalm 118:26. Daarop citeerde de Heer Psalm 8:3, toen Hem gevraagd (verweten) werd waarom Hij die lof van de kinderen aannam, want door die aan te nemen paste Hij het Messiaanse karakter ervan op Zichzelf toe.

In Matteüs 21 vinden we de presentatie aan Jeruzalem van de Heer Jezus Christus als de Messias. De twee genoemde gebeurtenissen bewijzen het als zodanig, het wordt meer dan duidelijk verkondigd. Hij trok de stad binnen als de Koning, de Messias, beloofd in het Oude Testament. Vervolgens ging Hij naar zijn tempel en claimde die, wat zijn priesterschap bevestigde: de Koning in zijn tempel, de Priester-Koning. Het was echter de tijd nog niet: 'en Hij verliet hen' (vs. 17). Toch ligt hierin de verwachting van Zacharia 6:13.

God, de Allerhoogste

Melchisedek openbaarde God als 'de Allerhoogste'. God is vanzelfsprekend *altijd* de Allerhoogste geweest en Hij zal dat ook altijd zijn. Maar hier wordt dat voor het eerst bekendgemaakt. De laatste keer dat er in de Bijbel wordt gesproken over God als de Allerhoogste staat ook in verbinding met Melchisedek, nl. in Hebr. 7:1. De openbaring van God als de Allerhoogste vond dus vooreerst plaats door de priester-koning Melchisedek, maar zal wereldwijd plaatshebben door de ware Priester-Koning, Christus. God zal in het duizendjarig Vrederijk gekend en erkend worden als de Allerhoogste, die hemel en aarde bezit. Toepasselijk spreekt men in het Engels dan ook over deze naam van God, de Allerhoogste als 'His millennial name'.

Het is de Heer Jezus Christus, de Zoon van God, die zal tonen dat God de Allerhoogste is doordat Hij gericht oefent over de aarde en over al zijn vijanden. Hij zal Gods naam als de Allerhoogste bevestigen en openlijk tentoonspreiden. Dan zal alles en iedereen moeten buigen voor God en voor de Heer Jezus Christus. Daarbij aansluitend spreekt Melchisedek ook over God als 'de Schepper van hemel en aarde'. Als Schepper heeft God alle gezag over, en alle recht op het geschapene. Dat zal in het duizendjarig Vrederijk meer dan ooit blijken.

Praktische lessen voor ons n.a.v. de ontmoeting tussen Abram en Melchisedek

De ontmoeting tussen Abram en Melchisedek vond plaats *na* strijd, en *voor* een volgende strijd. Abram had immers strijd geleverd met Kedorlaomer en zijn koningen, in wie wij de satan als een brullende leeuw kunnen zien. Maar direct na de ontmoeting met Melchisedek kwam de koning van Sodom naar Abram toe met een listig voorstel. Deze koning die eigenlijk niets meer bezat, kon alleen maar winnen met zijn voorstel. De buit was immers van Abram, wat blijkt uit het feit dat Abram een tiende daarvan aan Melchisedek gaf (Hebr. 7:4). Het verraderlijke ervan gaat eigenlijk nog veel verder, en wel doordat deze koning zodoende een soort onuitgesproken verbond met Abram wilde aangaan. In deze koning kunnen we de satan als een *slang* herkennen.

Abram leerde *zes* dingen uit de ontmoeting met Melchisedek, die ook voor ons praktische lessen bevatten:

- (1) Ten eerste leerde Abram iets nieuws over God. Hij leerde God kennen als de Allerhoogste, de Schepper van hemel en aarde. Melchisedek openbaarde dit van Godswege aan Abram. Zo kende Abram God voor die tijd niet. Maar voortaan wel! Abram herhaalde de door Melchisedek geopenbaarde naam van God in zijn confrontatie met de koning van Sodom (vs. 22). We kunnen in deze wereld leven door Gods kracht, maar daaruit moeten we dan ook willen leven! Voor Abram betekende het dat hij niets nodig had van de koning van Sodom. Zijn God was de Eigenaar van de hele schepping.
- (2) Ten tweede leerde hij God ook kennen in het sterken en verkwikken van de zijnen. 'En Melchisedek, de koning van Salem, bracht brood en wijn; hij nu was een priester van God, de Allerhoogste' (Gen. 14:18). Melchisedek kwam namens God naar Abram toe om hem te verkwikken na de strijd, maar ook om hem te versterken voor de volgende strijd. Het 'brood en de wijn' spreken niet rechtstreeks van het offer van de Heer Jezus. Dat is een nieuwtestamenteel beeld. In het Oude Testament zouden we dan eerder iets verwachten met bloed. Het is hier een bewijs

van verkwikking en versterking (vgl. Deut. 23:3-4; 25:18; Richt. 8:5, 6, 15; 1 Sam. 17:17). Een maaltijd heeft te maken met *gemeenschap*. In de gemeenschap met onze Hogepriester, de ware Melchisedek, zullen we verkwikking en versterking ontvangen op de juiste tijd, omdat Hij ons bijstaat (Hebr. 2:18; 4:15-16; 7:25). Zijn werk op Golgota, dat wij herdenken met brood en wijn, is vanzelfsprekend wel het grote bewijs van Zijn liefde voor ons (vgl. Rom. 5:8). Het is verkwikkend en versterkend voor de ziel van de gelovige om te rusten in de gemeenschap met Hem, die alles voor ons over heeft gehad. Melchisedek was er op dat moment voor Abram! Zo is onze Hogepriester er ook steeds voor ons. En zo dienen gelovigen er ook voor elkaar te zijn, elkaar te versterken, elkaar te verkwikken, elkaar te verfrissen – in de naam van God.

- (3) Hierop aansluitend, ten derde, kunnen we opmerken dat de naam van de koning van Sodom niet meer genoemd wordt; die van Melchisedek echter wel. Tussen Abram en Melchisedek bestond een passende gemeenschap, maar die was er niet met de koning van Sodom. Zijn naam, wel gegeven in vers 2, speelde voortaan geen rol meer. Zo hoort onze gemeenschap (ik spreek hier over relatie, niet over evangelisatie) ook met onze medegelovigen te zijn, niet met de mensen van de wereld. Abram ging geen verbinding aan met de koning van Sodom, terwijl hij zelf wel tot zegen voor hem was geweest doordat hij hem met Lot bevrijd had. Zo horen wij zegenend te zijn voor deze wereld, doch niet ermee verbonden te zijn.
- (4) Bovendien, ten vierde, had Abram geleerd dat hij niets van de koning van Sodom nodig had. Hij had zojuist de zegen van God gekregen. Wat zou hij dan nodig hebben van deze wereld? Wat zou de koning van Sodom aan te bieden hebben aan Abram? Zo is het ook voor ons: laat de wereld het zijne, de zegen van God is veel meer waard.
- (5) Ten vijfde was het voor Abram ook een les in nederigheid. Hij had zojuist een glansrijke overwinning behaald, en ook was hij diegene aan wie God al een geweldige belofte had

gedaan (Gen. 12:1-3). Dat alles zou hem hoogmoedig kunnen maken. Onmiddellijk echter na zijn overwinning moest hij in Melchisedek zijn meerdere erkennen. Buiten Abram was daar dus deze koning-priester, met wie God in betrekking stond. Melchisedek was priester van God. Het Hebr. woord voor priester ('cohen') betekent: 'hij die in de tegenwoordigheid van God is'. Melchisedek kende God als 'de Allerhoogste, de Schepper van hemel en aarde'. Abram aanvaardde dan ook de zegen die door Melchisedek van Godswege over hem werd uitgesproken (vs. 19). 'Zonder enige tegenspraak nu wordt het mindere gezegend door het meerdere' (Hebr. 7:7). Vervolgens gaf Abram aan Melchisedek een tiende van de buit (Gen. 14:20; Hebr. 7:4). Ook wij mogen niet hoogmoedig zijn, ook niet na een geestelijke overwinning.

- (6) Ten zesde, aansluitend bij het vorige punt, het was inderdaad *Abram* die strijd gevoerd had, maar het was *God* die de vijanden in Abrams' macht had overgeleverd (Gen. 14:20). Melchisedek plaatste dit voor Abram meteen in het juiste perspectief. Zo dienen wij bij alles de eer te geven aan God, niet aan onszelf!

Levensonderhoud en levensopbrengst

Laten we terugkeren naar Melchisedek als een type van de Heer Jezus. Als Melchisedek naar Abram toegaat, geeft hij aan Abram 'levensonderhoud'. Zo mogen wij ons veilig weten bij de Heer Jezus Christus en kunnen wij rusten in Hem, die als Koning alle macht heeft en als Priester voor ons zorgt. Hij is vóór ons (Rom. 8:31; vgl. 2 Kron. 16:9)! Abram van zijn kant gaf aan Melchisedek 'levensopbrengst'. Zo willen wij er voor Hem zijn en aan Hem de opbrengst van ons leven geven. En dat niet slechts voor een tiende, maar voor ons hele bestaan (Rom. 12:1).

Waarom gaf Abram aan Melchisedek deze levensopbrengst, een tiende? Omdat hij zag hoe groot Melchisedek was (Hebr. 7:4). Hoe komen wij ertoe om onze levensopbrengst, ons hele leven, te geven aan de Heer Jezus Christus? Doordat wij iets ervan mogen zien hoe groot Deze is!